

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ЗВОРНИК
ГРАДОНАЧЕЛНИК**

**ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА ЗВОРНИК
ОДСЈЕК ЗА УПРАВЉАЊЕ РАЗВОЈЕМ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ**

Светоз Саве 124 75400 Зворник, Тел: 056/232-216, Факс: 056/232-221, www.gradzvornik.org, e-mail: razvoj@gradzvornik.org

Број: 02/2-052-6-38/2023
Датум: 12.09.2023. године

**АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА АНКЕТЕ ПОСЛОВНОГ
СЕКТОРА У 2023. ГОДИНИ**

I УВОД

Градска управа Града Зворника, односно Одсјек за управљање развојем и међународну сарадњу, је у току јуна и јула 2023. године спровео анкетирање привредних субјеката са територије града Зворника са циљем анализе пословања пословног сектора и унапређења пословног окружења.

Анкета је упућена на електронске адресе преко 100 привредних субјеката (привредних друштава и самосталних предузетника) у приватном власништву. Послодавци из јавног сектора (јавне установе, јавна предузећа, органи власти, фондови и сл.) нису били предмет анкете.

Укупно 39 привредних субјеката су попунила анкетни упитник.

Анкетним упитником су прикупљени одговори на 24 питања међу којима су била питања затвореног типа (са понуђеним одговорима), али и питања отвореног типа. Анкетни упитник је био подијељен у 12 дијелова.

II АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА АНКЕТЕ

1. Основни подаци о привредним субјектима

У анкети су учествовали привредни субјекти (привредна друштва и самостални предузетници) који имају различите претежне дјелатности.

Табела 1. Преглед анкетираних привредних субјеката по претежним подручјима дјелатности

Подручје дјелатности	Број	%
Пољопривреда, шумарство и риболов	4	3,77%
Прерађивачка индустрија	10	28,30%
Грађевинарство	8	15,09%
Саобраћај и складиштење	2	9,43%
Трговина на велико и мало	7	22,64%
Хотелијерство и угоститељство	3	13,21%
Административне и помоћне услужне дјелатности	5	7,55%
УКУПНО:	39	100%

Из претходне табеле се види да је највећи број анкетираних привредних субјеката из области прерађивачке индустрије (10), грађевинарства (8) и трговине на велико и мало (7) које и јесу најразвијеније привредне гране на подручју града Зворника.

Табела 2. Преглед анкетираних привредних субјеката по облику организовања

Облик организовања	Број	%
Друштво са ограниченом одговорношћу (доо)	31	79,49%
Акционарско друштво (ад)	2	5,13%
Пољопривредна задруга (пз)	2	5,13%
Самостални предузетник (сп)	4	10,26%
УКУПНО:	39	100%

Као што се може видјети, скоро 80% анкетираних привредних субјеката су друштва са ограниченом одговорношћу (доо).

Табела 3. Број запослених у анкетираним привредним субјектима

Број запослених радника	Број	%
1-10	17	43,59%
10-50	14	35,90%
50-100	3	7,69%
100-200	3	7,69%
200+	2	5,13%
УКУПНО:	39	100%

Претходна табела показује највећи број анкетираних привредних субјеката (17 или 43,59%) запошљава између 1 и 10 радника и припада категорији микропредузећа. Међу осталим анкетираним привредним субјектима 14 или 35,90% запошљава између 10 и 50 радника и припада категорији малих предузећа. Ту су још 3 привредна субјеката која запошљавају између 50 и 100 радника и 3 привредна субјекта која запошљавају између 100 и 200 радника и припадају категорији средњих предузећа. Анкетирани су и 2 привредна субјекта који имају преко 200 радника налазе се у категорији великих предузећа. На основу тога се може закључити да структура анкетираних привредних субјеката одговара општој структури привредних субјеката на подручју града и да се њени резултати могу сматрати релевантним.

2. Радна снага

Испод је дат табеларни приказ тренутног броја запослених у анкетираним привредним субјектима.

Табела 4. Преглед броја запослених у анкетираним привредним субјектима по облику организовања

Облик организовања	Број запослених	%
Друштво са ограниченом одговорношћу (доо)	2.437	87,10%
Акционарско друштво (ад)	332	11,87%
Пољопривредна задруга (пз)	15	0,54%
Самостални предузетник (сп)	14	0,50%
УКУПНО:	2.798	100%

Као што се може видјети, анкетирани привредни субјекти су на дан 31.07.2023. године имали 2.798 запослених.

Када су у питању занимања радника за којима постоји потреба приликом будућих запошљавања, анкетирани привредни субјекти су наводили:

1. бравар,
2. лимар,
3. борвериста,
4. комерцијалиста,
5. обућарски техничар,
6. возач моторних возила,
7. трговац,
8. молер-фасадер,
9. тесар,
10. армирач,
11. столар,
12. кувар,
13. конобар,
14. асфалтер,
15. руковалац грађевинских машина,
16. грађевински радник,
17. сервисер расхладних уређаја,
18. заваривач,
19. ветеринарски техничар,
20. менаџер,
21. дипломирани инжињер технологије и
22. дипломирани инжињер машинства.

Истовремено су као недоступна наводили следећа занимања:

1. бравар,
2. лимар,
3. тесар,

4. асфалтер,
5. зидар,
6. армирач,
7. руковалац грађевинских машина,
8. металостругар,
9. гумар,
10. борвериста,
11. металобрусач,
12. кувар,
13. конобар,
14. сјекач,
15. цнц оператер и
16. програмер.

Треба нагласити да се међу овим занимањима налазе и занимања која се не могу (нпр. столар и обућарски техничар), али и занимања која се могу (нпр. кувар, конобар, цнц оператер) стећи у образовним институцијама на подручју града Зворника. То значи да се у наредном периоду треба пажљиво приступити планирању уписне политике у средње стручне школе и остваривању сарадње са установама за образовање одраслих.

3. Сарадња са средњим стручним школама и установама за образовање одраслих

На претходни закључак се надовезује податак да је свега 1 анкетирани привредни субјект имао прилику да учествује, а да је 17 привредника спремно да учествује у креирању уписних политика у средњим стручним школама.

У школској 2022/2023 години су 3 анкетирани привредна субјекта имала 80 ученика на практичној настави и то у следећим занимањима:

1. варилац,
2. електричар-електроинсталатер,
3. бравар-заваривач,
4. конобар,
5. кувар,
6. саобраћајни техничар и
7. руковалац грађевинским машинама.

Претпоставља се да остали привредни субјекти који иначе примају ученике на практичну наставу то сада нису чинили због недостатка информација око услова организовање практичне наставе. То подржава и податак да је 20 или 51,28% анкетираних привредних субјеката исказало спремност да прими ученике на практичну наставу.

С обзиром на све ово, може се закључити да постоји потреба за јачом сарадњом привредног и образовног сектора.

4. Стратешки подаци

Од анкетираних 39 привредних субјеката, укупно 12 привредна субјекта односно 30,77% извозе своје производе на инострано тржиште. Њих осам врши извоз на тржиште Европске уније, три на тржиште земаља региона (Србија, Хрватска и Црна Гора) и два на тржиште осталих земаља.

Испод је дат табеларни приказ тржишта на које се пласирају производи анкетираних привредних субјеката.

Табела 5. Територијална структура извоза

Извозно тржиште	Учешће тржишта
ЕУ	70%
Регион	20%
Остатак свијета	10%

Јасно је да је анкетирани привредни субјекти већински пласирају производе и услуге на инострано тржиште, нарочито у земље Европске уније. Веома значајан удио има и пласман производа на тржиште земаља у региону (Србија, Хрватска, Црна Гора и Македонија) тако да Град Зворник има позитиван спољнотрговински биланс.¹

5. Улагања/инвестиције

Према подацима наведеним у анкетним упитницима, анкетирани привредни субјекти су током 2022. године извршили улагања укупне вриједности **20.000.000 КМ**.

При томе су доминантно улагали у реконструкцију, модернизацију, доградњу и проширење, односно у набавку машина, опреме и транспортних средстава.

Ако се ови подаци упореде са подацима за 2021. годину када су анкетирани субјекти уложили **12.000.000 КМ**, може се рећи да је дошло до повећања износа укупних улагања.

Све то говори да локални привредници превазилазе не само да настављају, већ и унапређују своје пословање доприносећи укупном развоју града Зворник.

6. Фактори пословног окружења

Код фактора пословног окружења, анкетираним привредним субјектима је била понуђена могућност да означе два од пет фактора који по њима највише утичу на пословно окружење.

Анкетирани привредни субјекти су најчешће означавали економске факторе (43 или 55,13%), а то су ниво и флукуација привредне активности, стопа незапослености и запослености, цијена рада, добара и услуга, инфлација, каматне стопе те нивои пореза и доприноса. Затим су означили политичке факторе (20 или 25,64%). Слиједе демографски фактори (8 или 10,26%) и затим конкуренција (4 или 5,13%) и на крају технолошки фактори (3 или 3,85%).

Све то значи да се у наредном периоду прије свега треба радити на унапређењу економских фактора као одлучујућих фактора пословног окружења и то у сарадњи са републичким органима власти и финансијским институцијама.

7. Учешће у пројектима државних и републичких органа и међународних донатора

Свега 8 или 20,51% анкетираних привредних субјеката се изјаснило да је учествовало у пројектима државних и републичких органа и међународних донатора.

¹ У 2022. години Град Зворник имао је позитиван спољнотрговински биланс са суфицитом од 191 милион КМ.

Приведници су најчешће добијали подршку од стране Владе Републике Српске, првенствено Министарства привреде и предузетништва као и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

8. Комуналне дјелатности/услуге

Привредни субјекти су имали прилику да оцјене квалитет (лош, задовољавајући, добар) и цијену комуналних услуга (ниска, прихватљива, висока) у граду Зворнику.

Табела 6. Просјечне оцјене квалитета комуналних дјелатности/услуга

	Комунална дјелатност/услуга	Просјечна оцјена
1.	Водовод и канализација	задовољавајућа
2.	Комунална хигијена	задовољавајућа
3.	Гријање	задовољавајућа
4.	Електрична енергија	задовољавајућа
5.	Телекомуникације	задовољавајућа
6.	Паркинг простор	лоша
7.	Квалитет саобраћајница	задовољавајућа
8.	Јавна расвјета	задовољавајућа
9.	Зоохигијена	задовољавајућа
10.	Јавно зеленило	задовољавајућа

Као што се може видјети, већина комуналних дјелатности/услуга добило је задовољавајућу оцјену. Само паркинг простор је оцјењен са лошом оцјеном. Треба имати у виду да су се у вријеме анкетирања приводеле крају активности на увођењу система наплате паркинга и да се континуирано ради на побољшању броја паркинг мјеста тако да се може очекивати да у наредном периоду и ова услуга добије бољу оцјену.

Цијену комуналних услуга, анкетирани привредни субјекти могли су оцјенити са три понуђена одговора: ниска цијена, прихватљива цијена и висока цијена. Као прихватљиве су означили цијене 3 комуналне услуге (водовод и канализација, телекомуникације и паркинг простор). Цијена гријања и електричне енергије су означене као високе. То треба повезати са оцјенама квалитета комуналних дјелатности/услуга и имати у виду приликом рјешавања тог питања.

9. Подстицајна/бесповратна средства

У овом дијелу анкете понуђено је пет одговора и опција "друго", уз обавезно навођење приједлога. Анкетирани привредни субјекти су могли да означе највише по двије активности за које су им потребни подстицаји.

Најчешће су означавали подстицаје за набавку опреме (27) и запошљавање радника (26). Слиједи пословно повезивање (6), па увођење стандарда (2). Пословно савјетовање и опција „друго“ нису ниједном означене.

На основу свега тога се може закључити да приоритет треба дати реализацији Програма подршке запошљавању и самозапошљавању незапослених лица од стране Градске управе Града Зворника, као и ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске те развијању нових програма суфинансирања набавке опреме. Такође, треба размотрити могућности за организовано представљање на већим привредним сајмовима и пословним сусретима.

10. Приједлози/иницијативе за унапређење пословног окружења

У овом дијелу анкете привредни субјекти су могли да истакну своје приједлоге или дају иницијативе за унапређење пословног окружења у Граду Зворнику. Приједлози се могу груписати у четири групе које су наведене у табели испод.

Табела 7. Приједлози и иницијативе за унапређење пословног окружења

Р. бр.	Приједлог/иницијатива	Надлежни орган власти
1.	Побољшати комуникацију привредника и локалне управе	Град
2.	Унапређење саобраћајне инфраструктуре на подручју града	Град/Влада РС
3.	Израда просторно-планске документације	Град
4.	Поспјешити могућност удруживања самосталних предузетника	Град/Привредна комора РС

С обзиром да су ове иницијативе дате и на Привредном савјету и Дану отворених врата за предузетнике те да је Град Зворника предузео одговарајуће кораке, може се очекивати да ће наведени приједлози/иницијативе бити ријешени. Томе ће допринијети комуникација која је успостављена са надлежним републичким и државним органима власти и међународним удружењима и организацијама у циљу изналажења могућности за уважавање свих ових приједлога и иницијатива.

11. Сарадња са Градском управом

Анкетирани привредни субјекти могли су да окарактеришу досадашњу сарадњу са Градском управом, одговорима на три питања: на који начин су најчешће сарађивали са Градском управом, да ли су задовољни постојећим каналима комуникације и који комуникациони канал им је најпрактичнији.

Привредници су као најчешћи начин комуникације наводили анкетирање (17 одговора), затим сарадња приликом реализације захтјева везаних за пословање (14 одговора), на састанцима са Градоначелником (5 одговора) и рад у Привредном савјету (3 одговора). Ниједан привредник није означио сарадњу у јавним расправама и сарадњу у процесу стратешког планирања.

Што се тиче задовољства постојећим каналима комуникације са градском администрацијом, можемо истаћи да су свих 39 анкетираних привредника означили да су задовољни комуникацијом са Градском управом.

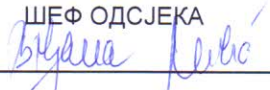
На крају, као најпрактичнији канал комуникације са градском администрацијом, привредници су навели директан контакт са надлежнима у просторијама Градске управе (24 одговора), затим размјену информација путем е-поште (9 одговора) и комуникацију путем телефона (8 одговора). Ниједан анкетирани привредник није истакао да му је комуникација путем вибера/фејсбука најпрактичнији вид комуникације.

III ЗАКЉУЧАК

На крају се може закључити да јавни и приватни сектор треба да заједнички раде на стварању повољног пословног окружења. Неопходно је више размјене информација између ова два сектора – јавни сектор мора бити спреман да уважи примједбе и приједлоге приватног сектора и при томе унаприједи своје услуге за приватни сектор, а приватни сектор мора бити више активан у процесима које иницира јавни сектор.

Анализа је показала незадовољство економским факторима који утичу на пословање и одређеним комуналним услугама што представља простор за унапређење рада и побољшања услуга Градске управе Града Зворника.

ШЕФ ОДСЈЕКА

Билјана Милић